

Sydkoreanska staten skärper greppet

Sydkorea är det land i världen som har flest unga med högskoleexamen och här åtnjuter universitetslärare stor respekt. Men nu stärker regeringen sitt grepp över de statliga universiteten, vilket i följ fick en professor att under dramatiska former ta sitt liv.

TEXT SÖREN VIKTORSSON

Pusan National University runt klockan 15 måndagen den 17 augusti 2015. Plötsligt hörs ett högljutt rop från fjärde våningen i en campusbyggnad. Det är professorn i koreansk litteratur Ko Hyun-Chul som, enligt vittnen, ropar att han "är beredd att göra ett offer för sann demokrati".

Så kastar han sig ut från byggnaden och förklaras, enligt nyhetsbyrån Yonhap, 20 minuter senare död.

Händelsen väckte förstämning bland de anställda på universitetet och fick stor uppmärksamhet i nationella media.

- Min reaktion var att han dog för oss övriga här och på andra statliga universitet i landet, säger Lee Jae-Seong, professor på institutionen för engelska språket och litteraturen vid Pusan National University, PNU.

Även om det snart är ett år sedan den tragiska händelsen i Sydkoreas näst största stad Busan (ibland också kallad Pusan), så har den satt djupa spår. Den fick till följd att

dåvarande presidenten för PNU Kim Ki-Seob tvingades lämna sin post.

- Vi har fortfarande inte någon president för vårt universitet, berättar professor Lee Jae-Seong.

Vad den tragiska händelsen ytterst handlar om är påtryckningar från statsmakterna mot akademien. I den demokratiseringsprocess som startade i Sydkorea 1987 ingick att statliga universitet skulle få rätten att själva tillsätta sina ledare.

Men 2010 började dåvarande regeringen att pressa universitetet, för att få dem att godta ett system med indirekta val.

- Vad den här professorn som begick självmord protesterade mot var att man från centralt håll vill se universitetsledare som är lojala mot regeringen och landets nuvarande president Park Geun-Hye, förklarar Lee Jae-Seong när *Universitetsläraren* träffar honom på hans tjänsterum.

Sydkorea är inget land man som besökare genast känner sig hemma i. Visserligen är invånarna oftast konfucianskt artiga, men språkbarriären slår genast emot en trots att utbildningsnivån är exceptionellt hög.

- Engelska är helt enkelt mycket svårt för såväl koreaner som exempelvis japaner, förklarar en svensk diplomat med lång erfarenhet från Sydostasien.

- Till det kommer att språkundervisningen i skolorna här fortfarande i hög utsträckning är väldigt teoretisk, tillägger hon.

Med professor Lee Jae-Seong har vi dock inte detta problem. Sin akademiska utbildning har han från USA, där han 1997 tog doktorsexamen vid University at Buffalo, State University of New York.

- Min specialitet är kritisk teori, förklarar han och berättar →

Pusan National University, PNU, är ett av tio sydkoreanska så kallade flaggskeppsuniversitet. Det grundades av regeringen i maj 1946 och ligger i Busan, landets näst största stad som tillika är en viktig hamnort. Bilden visar universitetets sjukhus.

→ tar att hans senaste bok *Postmodern Ethics, Emptiness, and Literature* gavs ut i USA i december i fjol.

Efter att ha tjänstgjort såväl i USA som vid ett flertal mindre sydkoreanska universitet, kom han 2002 till Pusan National University och utsågs 2009 till professor.

– På institutionen är vi ett tiotal professorer med olika inriktningar. Min professur är alltså i kritisk teori, någon annan kan till exempel vara specialiserad på drama eller Shakespeare. Vi har ett roterande schema för vem som är högst ansvarig för institutionens verksamhet och det här läsåret är det jag.

Sydkorea och dess utbildningssystem kan omöjligt förstås utan en tillbakablick. När Koreakriget var över 1953 – någon fredsöverenskommelse har aldrig slutits, så rent tekniskt ligger syd fortfarande i krig med nord – var infrastrukturen totalförstörd.

Återuppbyggandet av den södra delen skedde sedan i rask takt och Sydkorea är i dag, enligt Internationella valutafonden och Världsbanken, världens trettonde största ekonomi mätt i bnp.

– Man fick börja från noll med moderna och enormt stora fabriker och hade stor fördel av ett lågt kostnadsläge. Det massiva amerikanska finansiella stödet har också varit av mycket stor betydelse, förklarar Per Stenius, finlandssvensk entreprenör bosatt i Seoul, koreanskspråkig och med mycket god insyn i landets samhällsliv.

Sydkorea beskrivs ibland som en ekonomisk framgångssaga och utvecklingen är inte mindre imponerande vad gäller den högre utbildningen. Enligt OECD, *Education at a Glance* 2015 har 67,7 procent av sydkoreanerna i åldern 25–34 år en högskoleutbildning, mot 46 procent för Sverige, och sydkoreanerna innehar toppositionen i världen.

Koreakännaren Per Stenius förklarar att utbildning alltid spelat en viktig roll i landets kultur.

– Precis som de kinesiska mandarinerna hade Korea en motsvarande ämbetsmannaklass, dit vägen gick via

extensiva prov. Detta var möjligheten för en korean att höja sin samhällsposition.

– Situationen i dag är i mycket liknande. Kommer man in på en renommerad högskola eller ett känt universitet, är karriärmöjligheterna direkt mycket större. Många av storföretagen är ytterst selektiva och prioriterar specifika universitet i sin rekrytering. Samma sak gäller de olika statliga instanserna.

Den konfucianska traditionen spelar också en viktig roll, framhåller Per Stenius.

– Det handlar bland annat om föräldrarnas önskan om ett bra liv för sina barn och om barnens uppskattning av föräldrarna, vilken skapar stark press att lyckas.

Sydkoreanska ungdomar drillas således redan från barnben hårt vad gäller studier. När de kommit upp på gymnasienivå är pressen enorm och högsta drömmen för många är att komma in på något av de så kallade SKY-lärosätena (Seoul National University, Korea University samt Yonsei University, även de två senare i Seoul).

En mycket hög andel sydkoreanska gymnasister går efter den ordinarie skoldagen i så kallade Hagwons. Det är privata institut som, enligt tidningsuppgifter, i många fall bötfällts av regeringen för att de hållit kurser ända fram till klockan två på natten...

Gabriel Jonsson, fil dr i Koreas språk och kultur vid Stockholms universitet, berättar att varje höst skriver omkring 800 000 sydkoreanska studenter inträdesprovet till universitetet.

– Angående förberedelserna finns ett talesätt som säger att ”den som sover fyra timmar per dygn missar, men den som sover tre timmar om dygnet klarar det”. Såvitt bekant klarar bara en femtedel provet på första försöket.

Sydkorea är, påpekar Gabriel Jonsson, ett extremt konkurrenssamhälle där man i princip måste ha studerat på universitet för att göra sig gällande och bli erkänd.

– Därför är unga människor beredda att gå på gång gå igenom ”antagningshelvetet” som de kallar det. Koreaner

FOTO SÖREN VIKTORSSON

Professor Lee Jae-Seong intygar att akademisk personal har hög status, även om detta är på väg att lättas upp.

Gabriel Jonsson

jag frågat säger att detta även gäller människor med bristande studieförutsättningar.

Under ett par veckors vistelse i Sydkorea möter vi från flera håll uppfattningen, att studenterna kan tillåta sig trappa ned på takten när de väl kommit in på universitetet.

Professor Lee Jae-Seong vid PNU har även undervisat vid State University of New York i Buffalo, USA, och verkar hålla med.

– I USA hade jag inte en enda student som kom till lektionen utan att ha läst in dagens textmassa. Här är det en hel del som bara dyker upp utan förberedelser, men naturligtvis finns även här studenter som läser flitigt.

Skulle du inte kunna tvinga studenterna?

– Jo, men då skulle jag ha färre deltagare i min undervisning nästa termin.

Karakteristiskt för det konfucianska Sydkorea, liksom för exempelvis Kina, är lärarnas höga status. Under besöket i Busan träffar vi en grupp svenska ungdomar på utbytestermin vid ett lokalt gymnasium.

– Möter du en lärare i korridoren måste du buga. Här

omdagen glömde jag det och fick då genast en uppsträckning, berättar studenten Emma Falkengård från Göteborg.

Vad anser professor Lee Jae-Seong, som har USA att jämföra med?

– Visst har akademisk personal väldigt hög status här, men i någon mån håller det på att lättas upp. Jag tycker det är bra att universitetslärare respekteras, men det kan ju också till en del vara fråga om utanpåverk. I USA är man mindre formell men mer genuin i uppskattningen av akademisk personal.

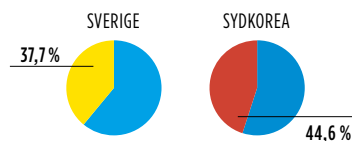
Till koreansk kultur hör att man inte pratar löner. Vi frågar ändå professorn om han exempelvis kan gå in till någon överordnad och be om påökt.

– Nej, det skulle inte vara någon bekväm situation. I USA talar man om pengar, men inte i vårt konfucianska land.

Går det ändå att säga något om sydkoreanska universitetslärares löner?

– De var bättre tidigare än i dag. Storleken varierar dock mellan olika lärosäten. En genomsnittlig sydkoreansk universitetslärare tjänar mer än exempelvis en fabriks-

ANDELEN HÖGSKOLE- OCH UNIVERSITETSUTBILDADE AV BEFOLKNINGEN 25–64 ÅR, ÅR 2014

KÄLLA OECD, EDUCATION AT A GLANCE 2015

DELAD HALVÖ SEDAN SNART 70 ÅR

Sydkorea har drygt 50 miljoner invånare och utgör den södra delen av Koreahalvön. Efter andra världskriget delades Korea i en **amerikansk** och en **sovjetisk** intressesfär. **Allmänna val** hölls i Sydkorea i maj 1948. I augusti 1948 utropades Republiken Korea (Sydkorea) och i september Demokratiska Folkrepubliken Korea (Nordkorea). Kampen om vilken stat som var den legitima representanten för Korea ledde fram till Koreakrigets utbrott i juni 1950, då Nordkorea anföll Sydkorea. Först i juli 1953 upphörde striderna (utan formellt fredsfördrag).

KÄNNER DU IGEN PROFILERNA?

(Se svar längst ner till vänster på nästa uppslag)

→ arbetare, men ligger inte i närheten av affärsmän eller företagsledare.

Sydkorea har mer än 370 officiella institutioner för postgymnasial utbildning, bland dem 179 privata universitet och 43 statliga, enligt sajten topuniversities.com.

Frågor som alltmer tränger sig på är, hur en nations arbetsmarknad ska kunna svälja så många högt utbildade och om utbildningen verkligen kan hålla hög nivå på vartenda lärosäte.

– Att ha en välutbildad ung generation är i grunden alltid bra för ett land. Men det börjar bli ett problem att mer än två tredjedelar av alla sydkoreaner som går ut gymnasiet fortsätter på högskolenivå.

– Effekterna av detta är bland annat att det är svårt för unga sydkoreaner att få jobb som motsvarar deras utbildning samt att nivån på de akademiska lärosätena med tiden har blivit ganska ojämn, säger Lars Danielsson, svensk ambassadör i Seoul 2011–2015.

Bakgrunden till det som vi ibland uppfattar som en utbildningshets är att i det sydkoreanska samhället har utbildning varit ett effektivt sätt att uppnå social rörlighet, påpekar han.

– Men med en ökad konkurrens om att komma in på de bästa universiteterna har utvecklingen gått dithän att barn och ungdomar som har föräldrar som har råd att investera i privatlektioner och andra högskoleförberedande åtgärder har större möjlighet att nå sina drömmars mål.

Enligt Lars Danielsson finns det en stor medvetenhet i Syd Korea om problemen inom utbildningssystemet.

– Landet har nått sitt välstånd bland annat genom att lära av egna och andras misstag och finna nya vägar. Vad som krävs, tror jag, är åtgärder för att bredda sätten på vilka man kan komma in på universitet och högskolor.

– Det gäller också att finna vägar att ge yrkesutbildning en högre status samt att införa något striktare regler som

syftar till att upprätthålla en rimlig akademisk standard på universitetsutbildningen.

I ett avseende liknar de sydkoreanska universiteterna våra svenska; den ekonomiska snaran dras alltmer åt och många lärare tvingas leva med korttidskontrakt.

Universitetsadjunkt Park Eun-Mi undervisar utländska studenter i koreanska vid det privata Youngsan-universitetet i Busan. Inför varje nytt läsår får hon förnya sitt kontrakt.

– Min doktorsavhandling, om koreanskans syntax, är färdig men jag har inte hunnit lägga fram den, berättar hon, och tillägger:

– Som disputerad är mina chanser till en fast anställning större. Men det i sin tur kräver naturligtvis att det uppstår en ledig tjänst.

Park Eun-Mi berättar, att hennes studenter till stor del är kineser eller kommer från andra länder i regionen.

– Europeiska studenter är mycket sällsynta här.

Hon stormtrivs med att undervisa och försöker hålla lektionerna helt på koreanska.

– Men det är ett väldigt svårt språk, inte minst grammatiskt. Så ibland tar jag lite hjälp av ryska och kinesiska, jag har tidigare studerat i Ryssland och varit lärare i Kina.

Lönefrågor är, som redan konstaterats, inget man talar högt om i Syd Korea. Men Park Eun-Mi har hela 20 undervisningstimmar i veckan, en månads betald semester och mellan raderna förstår vi att hon gärna skulle se litet mer i portmonnän.

– Mina kollegor är uteslutande kvinnor. Män söker sig inte till dessa uppgifter, förmodligen på grund av lönen. Men det ska dock sägas att här i Korea är också många professorer kvinnor, förklarar hon.

Ovanstående bekräftas av uppgifter som *Universitetsläraren* fått hjälp med att ta fram från en koreanskspråkig departementskälla.

År 2010 var 19 procent av landets alla professorer →

Lars Danielsson

Hyunda grundades 1967 i Syd Korea.

STORA EXPORTPRODUKTER

Syd Korea är i dag världens trettonde största ekonomi och man ligger mycket långt framme inom exempelvis **varvsindustri**, **biltillverkning** samt olika former av högteknologi. Som kuriosum kan nämnas att **populärmusik** på senare år blivit en exportprodukt. Sångare och musiker inom det som kallas K-pop har slagit igenom långt utanför landets gränser.

Syd Koreas huvudstad rymmer över tio miljoner invånare. Internationella företag, som LG, Samsung och Hyundai, har sina säten här.

Universitetsadjunkt Park Eun-Mi hoppas få möjlighet att jobba en period utomlands. Hon undervisar utländska studenter i koreanska och intresset för språket är stort.

FOTO SÖREN VIKTORSSON

kvinnor, jämfört med 22,1 procent år 2015. Intressant att notera är att 24,8 procent av professorerna vid privata universitet i fjol var kvinnor, mot endast 14,8 procent vid de statliga universiteten.

Som ensamstående och boende i en hyreslägenhet utanför Busans centrum, får Park Eun-Mi det hela att gå ihop.

Hur ser du på framtiden?

– Jag vill absolut fortsätta att undervisa. Kanske uppstår åter en möjlighet att jobba en tid utomlands. Det finns i dag ett stort intresse för koreanska språket och kulturen, inte minst i Kina men även i andra länder här i Sydostasien, avslutar hon.

Som professor har Lee Jae-Song vid PNU långt större förmåner.

– Jag kom hit på tenure track och var först biträdande lektor, blev efter några år lektor och är nu alltså professor sedan 2009.

– Normalt tar det ungefär fyra år mellan de olika stegen. Jag skulle säga att det är lättare att få tenure här än i USA. Där finns å andra sidan så många fler universitet att möjligheterna är större att byta, om man inte lyckas vid ett lärosäte.

Men även i Sydkorea dras nu alltså svångremmen åt. Tidningen The Korea Herald berättar om en undersökning som visar att mellan 2010 och 2013 ökade antalet universitetslärare med tidsbestämda kontrakt från 36 till 50,8 procent.

– Allt färre anställs för att gå från lägre till högre positioner inom akademien. Regeringen bantar universitetssektorn och det gäller självfallet främst oss vid de statliga universiteten, fastslår Lee Jae-Song.

I ett avseende tycks tillvaron dock vara rätt så behaglig vid sydkoreanska universitet. Flera utländska lektorer som vi talar med säger att byråkratin är tämligen hanterlig.

– Det är betydligt mindre byråkrati här än på de universitet jag tidigare arbetat vid. Jag har en stor frihet i utform-

Viktor Sundgren

ningen av kurserna och kan fokusera på undervisningen till hundra procent, berättar Viktor Sundgren som är lektor i svenska vid privata Hankuk University of Foreign Studies i Seoul.

Då är den koreanska traditionen med utantillinlärning ett mycket större problem, påpekar han.

– Jag försöker gå ifrån detta så långt det är möjligt och i stället skapa sammanhang där eleverna får användning för språket. Under större delen av lektionerna låter jag dem skapa egna meningar genom dialoger och diskussioner.

– Det jag uppskattar mest är att eleverna här är så artiga och väluppfostrade. Till en början ville de använda titel och efternamn när de tilltalade mig. Men jag var tydlig med att vi inte gör så på svenska numera, så nu tilltalar de mig med förnamn.

Innan vi skiljs åt berättar professor Lee Jae-Seong för oss, att han har nio timmar schemabunden undervisning per vecka.

– Till det kommer forskningen som tar mycket av min tid i anspråk.

Hela 22 veckor är undervisningsfria, vilket innebär långa såväl sommar- som vinteruppehåll.

– Resten av min familj bor i USA, så då vistas jag ofta där.

Så visar han oss stolt sin nyutkomna bok.

– Min ambition har hela tiden varit att bidra med något till världen och det var därför jag skrev den. Att publicera mig i USA är något jag alltid velat och det innebär att ta steget ut på den internationella arenan.

Hur ser du på framtiden?

– Kanske fortsätter jag att undervisa och forska här i Sydkorea eller så blir det i USA.

– Jag är väldigt lycklig över min akademiska frihet. Att på heltid få ägna sig åt filosofi, litteratur och konst... det gör mig eld och lågor! ●

PROFILERNA PÅ FÖREGÅENDE UPPSLAG

1. Sydkoreas första kvinnliga president, nuvarande regeringschefen Park Geun-Hye.
2. Ban Ki-Moon, FN:s generalsekreterare.
3. Sun Myung-Moon, grundare av den kontroversiella så kallade Moon-rörelsen.
4. Kim Dae-Jung, president 1998-2003 och känd för det historiska mötet med Nordkoreas diktator Kim Jong-Il i Pyongyang år 2000.
5. Kung Sejong den store (1397-1450), mannen bakom koreanernas alldeles egna alfabet Hangul.
6. Psy, sydkoreansk rappare som 2012 slog igenom stort med låten Gangnam style, som också är världens mest visade Youtube-video.

Väst möter öst. Uppsala universitet samarbetar med detta universitet, Hallym University, i Sydkorea.

SVERIGE VILL ÖKA DET AKADEMISKA SAMARBETET MED SYDKOREA

Sydkorea är trea på listan över länder med flest utresande studenter. Men få av dem har hamnat i Sverige – något som flera aktörer nu vill ändra på.

År 2014 startades ”Marknadsföring och rekrytering i Korea” som är ett samarbetsprojekt mellan Svenska institutet, SI, Sveriges ambassad i Seoul samt Chalmers och universitetet i Linköping, Lund, Umeå och Uppsala.

– Projektet är fyraårigt och syftar till att öka rekryteringen från Sydkorea till högre utbildning i Sverige samt att utveckla kunskap om en viktig marknad, berättar marknadsstrateg Niklas Tranæus, Study in Sweden. – Bakgrunden är att Korea är världens tredje största sändare av utresande studenter, men vi har haft få studenter därifrån i Sverige.

Den senast tillgängliga statistiken, från 2014/2015, visar att det fanns cirka 300 utbytesstudenter från Sydkorea i Sverige och 35 programstudenter.

Metoden för att skapa intresse för studier i Sverige i Korea liknar, enligt Niklas Tranæus, delvis de metoder som använts i andra länder, det vill säga att medverka vid mässor,

arrangera event, nå ut via webb och sociala medier.

– Det som skiljer Korea från tidigare insatser är att det är en fokuserad satsning under några år i vilken SI samarbetar med en ambassad och ett antal lärosäten. Den riktade satsningen har möjliggjort att anställa en person på plats som arbetar på heltid med att marknadsföra Sverige som studiestdestination.

Swedish Academic Collaboration Forum, SACF, är ett samarbetsprojekt mellan KTH, Chalmers samt universitetet i Linköping, Lund, Stockholm och Uppsala. Forskarseminarier hålls i ett antal länder.

– Jag tycker det är bra att svenska lärosäten samarbetar mer på den internationella arenan genom exempelvis SACF. Vi gör ett bättre och starkare avtryck tillsammans och kan lyfta fram Sverige som en stark forskningsnation, säger Eva Åkesson, rektor vid Uppsala universitet.

I april 2015 ledde hon en delegation till Sydkorea.

– När vi kommer som enskilda fors-

kare blir genomslaget mer begränsat, men genom denna modell ökar vi vår synlighet i en i övrigt ganska amerikanskt orienterad forskningskultur. SACF-seminariet gav oss flera värdefulla kontakter och nya öppningar.

– Högre utbildning är viktig i Korea och enligt OECD-statistik är andelen ungdomar som förväntas läsa vid universitetet före 25 års ålder 57 procent i Sydkorea mot 44 procent i Sverige.

Medicinska fakulteten vid Uppsala universitet har ett samarbete med Hallym University i staden Chuncheon i nordöstra Sydkorea.

– Det har pågått ett antal år genom återkommande workshops kring olika medicinska ämnesområden, berättar Kay Svensson, universitetsdirektör vid avdelningen för internationell samordning.

– Sydkorea är ju också en avancerad forskningsnation, men med en stark amerikansk accent. Genom att arbeta långsiktigt med ett universitet breddas och fördjupas kontaktytorna inom de två universiteten på ett intressant sätt.

Kay Svensson

TEXT SÖREN VIKTORSSON